

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Факультет харчових технологій
Кафедра міжнародних відносин

Робоча програма (силабус)
освітнього компонента
ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРОТОКОЛ ТА ЕТИКЕТ
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми: «Готельно-ресторанна справа»

за спеціальністю: 241 «Готельно-ресторанна справа»

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: _____
(ім'я) (прізвище, ініціали)

Наталія ПЕТРОВА доцент кафедри міжнародних відносин
(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <i>Міжнародних відносин</i>	протокол № 17 від 10.06.2024 р.
	 (ім'я) Наталія ВОЛЧЕНКО (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Тетяна СТЕПАНОВА

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Наталія БОЛГОВА

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

_____ (_____)
 (Н. Волченко)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 (Надія Тарасів)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 11.08. 2024 р.

СНАУ, 2024 рік

Інформація про перегляд робочої програми (скалбусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Дипломатичний протокол і етикет			
2.	Факультет/кафедра	Факультет харчових технологій, кафедра міжнародних відносин			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	ОП – «Готельно-ресторанна справа» Спеціальність – 241 «Готельно-ресторанна справа»			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 1-15 тиждень			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл для <u>денної форми навчання</u> – 150 годин (3 семестр)/	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні 30 годин	Практичні /семінарські 30 годин	Лабораторні	90 годин
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Петрова Наталя Олександрівна, доцент кафедри міжнародних відносин Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, каб. 110 г.			
11.1	Контактна інформація	natalochkapetrova25@gmail.com			
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Дисципліна «Дипломатичний протокол та етикет» дозволяє студентам набутти ґрунтовних та систематизованих теоретичних знань, практичних умінь та навичок щодо організації, комунікації, спілкування, надання послуг та ведення заходів гостинності з дотриманням правил, традицій, вимог та інших особливостей дипломатичного протоколу, етикету, церемоніалу, із врахуванням вітчизняних національних та зарубіжних особливостей ділового етикету та культури на засадах сталого розвитку, із дотриманням морально-етичних принципів, встановлення ділових взаємозв'язків, комунікації та організації роботи, що є важливим для майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.</p> <p>Завдання: -формування і закріплення у студентів знань з</p>			

		<p>теоретичних основ дипломатичного протоколу, церемоніалу, етикету, їх значення для організації заходів в межах індустрії гостинності на міжнародному, національному дипломатичному рівнях, в ділових бізнес-колах.</p> <p>-вивчення внутрішньодержавної організації дипломатичної діяльності задля розуміння принципів та мети здійснення дипломатичної служби з метою розуміння важливості дотримання правил і норм, традицій дипломатичного протоколу, етикету та церемоніалу.</p> <p>-ознайомлення з вітчизняним та міжнародним законодавством у сфері дипломатичного протоколу та церемоніалу, символами державного суверенітету, протокольним реагуванням на окремі події.</p> <p>-набуття навичок організовувати та реалізовувати заплановані дипломатичні візити, переговори, офіційні та неофіційні прийоми з дотриманням вимог дипломатичного протоколу та етикету як на рівні ділових зустрічей, так і на високому та найвищому рівнях, надавати послуги гостинності, враховуючи регіональні, національні особливості споживачів та партнерів, в тому числі із зарубіжних країн.</p> <p>-набуття навичок вести дипломатичне листування з врахуванням вимог та правил дипломатичного протоколу та етикету.</p> <p>-вивчення, формування і застосування знань і вмінь щодо дотримання норм дипломатичного, ділового етикету, культури спілкування як складової іміджу сучасного дипломата, ділової людини, політика.</p>
13.	Мета освітнього компонента	<p>формування у студентів – майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи теоретичних знань, практичних умінь щодо організації та реалізації заходів у сфері індустрії гостинності, проведення переговорів, візитів, прийомів, із врахуванням особливих встановлених правил, звичаїв та традицій дипломатичного та ділового протоколу, церемоніалу та етикету.</p>
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Освітній компонент базується на таких курсах, як історично-філософські студії, громадянська освіта, правові основи готельного і ресторанного господарства, ділова українська мова.</p>
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної</p>

		<p>доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщених на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennva-vakosti-osviti/zabezpechennva-vakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності.</p> <p>Залежно від характеру порушення викладач призначає одне з таких покарань:</p> <p>Копіювання - присвоєння найнижчого балу за іспит або завдання до нуля (0);</p> <p>Обман - повторного виконання завдання (повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);</p> <p>Фальсифікація або підробка інформації - усна або письмова догана, - недача (відсутність кредиту) або зниження оцінки за роботу, іспит чи завдання до нуля (0) ;</p> <p>Плагіат - оцінка нуль (0) повинна бути присуджена за роботу, в якій було встановлено наявність плагіату; - переписування, - повторне складання заліку, тесту, перевиконання завдання; відсутність кредиту, - зменшення оцінки за роботу, залік чи завдання без права на перездачу</p>
16.	Посилання в Moodle	<p>Українською мовою: https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5780</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
<p>ДРН 1. Здатність демонструвати необхідні знання та розуміння сутності дипломатичного протоколу, церемоніалу, етикету, їх значення для високоякісної організації та реалізації заходів фахівцями готельно-ресторанної справи в межах індустрії гостинності на міжнародному, національному дипломатичному рівнях, в ділових бізнес-колах, зберігаючи та примножуючи моральні, етичні, культурні цінності громадянина та фахівця на основі розуміння важливості історичного розвитку дипломатичного протоколу для становлення та зміцнення демократичної, соціальної, правової держави та громадянського суспільства на засадах сталого розвитку.</p>	<p>Проведення модульного контролю та заліку. Створення та демонстрація презентацій доповідей.</p>
<p>ДРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства у сфері дипломатичного протоколу та церемоніалу, правил етикету, з урахуванням вітчизняних і зарубіжних традицій та звичаїв, міжнародних стандартів дипломатичного протоколу та етикету, під час організації та реалізації візитів, дипломатичних та ділових переговорів, прийомів, проявляючи здатність до цінування та поваги різноманітності та мультикультурності під час надання послуг споживачам у сфері індустрії гостинності.</p>	<p>Проведення модульного контролю, заліку. Створення та демонстрація презентацій доповідей.</p>
<p>ДРН 3. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації з метою організації та реалізації запланованих дипломатичних візитів, переговорів, офіційних та неофіційних прийомів з дотриманням вимог дипломатичного протоколу та етикету як на рівні ділових зустрічей, так і на високому та найвищому рівнях, надавати послуги гостинності, організовувати сервісно-виробничий процес, додаткових послуг, з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність, враховуючи регіональні, національні особливості споживачів та партнерів, в тому</p>	<p>Проведення модульного контролю, заліку.</p>

числі із зарубіжних країн.	
ДРН 4. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці правила протоколу та етикету дипломатичних візитів, прийомів, листування, культури спілкування як складової іміджу сучасного дипломата, ділової людини, політика, фахівцем готельної та ресторанної справи у сфері індустрії гостинності під час організації обслуговування споживачів.	Проведення модульного контролю, заліку Написання тез, створення та демонстрація презентацій доповідей.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. Денна/заочна форма/заочна форма			Само- стійна робота	Рекомендована література
	Аудиторна робота				
	Лк	П.з/ семін з	Лаб з		
<p>Тема 1. Теоретичні поняття та значення дипломатичного протоколу, церемоніалу, етикету. Предмет, принципи, значення дипломатичного протоколу. Історія дипломатичного протоколу. Суть та історичні етапи становлення дипломатичного протоколу. Поняття дипломатичного церемоніалу Поняття дипломатичного етикету, світського та ділового етикету, професійної етики та етикету у сфері індустрії гостинності. Джерела, правила і норми дипломатичного протоколу. Підвалини доброго виховання і дипломатичні звичаї. Дипломатичний глосарій.</p>	4	4		8	1-30
<p>Тема 2. Внутрішньодержавна організація дипломатичної діяльності Поняття і визначення дипломатії. Дипломатія та дипломатична служба: роль, значення, завдання</p>	2	2		8	1-30

<p>Форми та методи дипломатії</p> <p>Поняття та особливості державних органів зовнішніх зносин, їх роль і місце в структурі державної влади</p> <p>Система органів зовнішніх зносин держави</p> <p>Нормативно-правова база зовнішніх зносин між державами</p> <p>Принципи, форми організації і методи роботи дипломатичної служби України</p>					
<p>Тема 3. Норми й традиції дипломатичного протоколу в діяльності дипломатичних представників</p> <p>Дипломатичний корпус. Дуази. Дипломатичний список</p> <p>Старшинство в дипломатичному корпусі</p> <p>Зносини дипломатичних представництв із зовнішньополітичними відомствами та урядовими установами країни перебування</p> <p>Протокольні особливості процедури акредитації нового посла в країні перебування та завершення його місї</p> <p>Дипломатичні привілеї та імунітети</p>	2	2		8	1-30
<p>Тема 4. Символи державного суверенітету, протокольне реагування на окремі події.</p> <p>Державні символи країни</p> <p>Етикет державного прапора</p> <p>Протокольні норми використання іноземного державного прапора</p> <p>Державна символіка України та протокольні норми її використання.</p> <p>... Державні символи Президента України</p> <p>Державні нагороди в Україні та протокольні норми їх вручення</p> <p>Протокольне реагування на святкові та урочисті події в іноземній державі</p> <p>Висловлення співчуття у зв'язку</p>	2	2		8	1-30

із траурними подіями в іноземній державі.					
<p>Тема 5. Дипломатичні візити і бесіди, переговори. Протокол ділової зустрічі</p> <p>Дипломатичні візити, їх місце в дипломатичній практиці.</p> <p>Протокольні візити, або візити ввічливості.</p> <p>Деякі особливості етикету дипломатичних візитів</p> <p>Особисті бесіди дипломатів</p> <p>Запис бесіди</p> <p>Етикет дипломатичної бесіди</p> <p>Невербальні засоби спілкування</p> <p>Особливості титулування співрозмовників під час дипломатичних контактів</p> <p>Візитна картка при дипломатичних контактах</p>	4	4		8	1-30
<p>Тема 6. Візити на високому та найвищому рівнях</p> <p>Місце і значення візитів на високому та найвищому рівнях у міжнародних відносинах</p> <p>Класифікація візитів на високому та найвищому рівнях.</p> <p>Підготовка візитів. Програма візитів.</p> <p>Протокольні й церемоніальні питання прийому іноземних делегацій.</p> <p>Пам'ятні подарунки.</p> <p>Зростання значення візитів з розвитком міжнародних відносин.</p>	2	2		10	1-30
<p>Тема 7. Дипломатичне листування</p> <p>Поняття дипломатичної мови та дипломатичного листування</p> <p>Протокольні вимоги до документів дипломатичного листування</p> <p>Вербальна нота в дипломатичному листуванні</p> <p>Особисті або підписні ноты</p> <p>"Напівофіційне" і "приватне" листування</p> <p>Документи, які не містять протокольних мовних формул</p> <p>Односторонні та багатосторонні</p>	2	2		10	1-30

позитивні документи					
<p>Тема 8. Діловий етикет і культура спілкування. Дотримання норм дипломатичного етикету як складова іміджу сучасного дипломата, ділової людини, політика.</p> <p>Зовнішній вигляд дипломата, політика, ділової людини.</p> <p>Етикет телефонної розмови</p> <p>Етикет вручення і прийняття подарунків</p> <p>Правила вітань, представлень (рекомендувань) за нормами дипломатичного етикету</p> <p>Етикет відвідування театру, академічного концерту, опери.</p> <p>Розсадка пасажирів у автомобілі згідно міжнародної протокольної практики.</p>	4	4		10	1-30
<p>Тема 9. Протокол та етикет дипломатичних прийомів</p> <p>Роль дипломатичних прийомів у дипломатичній практиці</p> <p>Види дипломатичних прийомів та їхня протокольна характеристика.</p> <p>Особливості підготовки дипломатичних прийомів. Організація офіційних та неофіційних прийомів.</p> <p>Організація прийомів без розміщення за столом, прийомів з розсаджуванням за столом.</p> <p>Протокольні аспекти проведення дипломатичних прийомів</p> <p>Деякі правила застільного етикету.</p>	4	4		10	1-30
<p>Тема 10. Особливості дипломатії та деяких норм дипломатичного протоколу в зарубіжних країнах</p> <p><i>Дипломатія у країнах Європи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Особливості англійської дипломатії -Особливості французької дипломатії -Особливості німецької дипломатії -Особливості італійської дипломатії -Особливості дипломатії малих європейських країн <p><i>Особливості дипломатії деяких країн Північної та Південної Америки</i></p>	4	4		10	1-30

-Особливості американської дипломатії -Дипломатія країн Латинської Америки <i>Особливості дипломатії окремих країн Азії, Близького Сходу та Австралії</i> - Японська дипломатія - Національні особливості китайської дипломатії -Особливості дипломатії Індії -Дипломатія арабських країн -Особливості дипломатії Австралії					
Всього 150	30	30	90		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ денна/заочна форма навчання

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кіл-ть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кіл-ть годин
ДРН 1. Здатність демонструвати необхідні знання та розуміння сутності дипломатичного протоколу, церемоніалу, етикету, їх значення для високоякісної організації та реалізації заходів фахівцями готельно-ресторанної справи в межах індустрії гостинності на міжнародному, національному дипломатичному рівнях, в ділових бізнес-колах, зберігаючи та примножуючи моральні, етичні, культурні цінності громадянська та фахівця на основі розуміння важливості історичного розвитку	- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань, презентацій, есе.	15	- опрацювати та виконати практичні завдання	24

<p>дипломатичного протоколу для становлення та зміцнення демократичної, соціальної, правової держави та громадянського суспільства на засадах сталого розвитку.</p>				
<p>ДРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства у сфері дипломатичного протоколу та церемоніалу, правил етикету, з урахуванням вітчизняних і зарубіжних традицій та звичаїв, міжнародних стандартів дипломатичного протоколу та етикету, під час організації та реалізації візитів, дипломатичних та ділових переговорів, прийомів, проявляючи здатність до цінювання та поваги різноманітності та мультикультурності під час надання послуг споживачам у сфері індустрії гостинності.</p>	<p>- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань, презентацій, etc.</p>	15	- опрацювати та виконати практичні завдання	22
<p>ДРН 3. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації з метою організації та реалізації запланованих дипломатичних</p>	<p>- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань, презентацій, etc.</p>	15	- опрацювати та виконати практичні завдання	22

<p>візитів, переговорів, офіційних та неофіційних прийомів з дотриманням вимог дипломатичного протоколу та етикету як на рівні ділових зустрічей, так і на високому та найвищому рівнях, надавати послуги гостинності, організовувати сервісно-виробничий процес, додаткових послуг, з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність, враховуючи регіональні, національні особливості споживачів та партнерів, в тому числі із зарубіжних країн.</p>				
<p>ДРН 4. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці правила протоколу та етикету дипломатичних візитів, прийомів, листування, культури спілкування як складової іміджу сучасного дипломата, ділової людини, політика, фахівцем готельної та ресторанної справи у сфері індустрії гостинності під час організації обслуговування споживачів.</p>	<p>- проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - робота в групах, обговорення на заняттях дискусійних питань, виконання індивідуальних завдань, презентацій, case.</p>	15	- опрацювати та виконати практичні завдання	22
<p>Всього годин</p>		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

- 5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)
- 5.2. Сумативне оцінювання
 - 5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено
 - 5.2.2. Критерії оцінювання
- 5.3. Формативне оцінювання

Денна форма навчання

5.2. Сумативне оцінювання

- 5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

Денна форма навчання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-5)	50 балів/50%	До 8 тижня
1.1	Письмові ситуаційні завдання, дискусії	20 балів /20%	щотижня
1.2	Тестування	20 балів /20%	щотижня
1.3	Індивідуальна дослідницька робота (презентації, презентації з виступом, есе, тези)	10 балів/10%	щотижня
2	Модуль 2 (теми 6-10)	50 балів/50%	До 15 тижня
2.1	Письмові ситуаційні завдання, дискусії	20 балів /20%	щотижня
2.2	Тестування	20 балів /20%	щотижня
2.3	Творче завдання (реферат, презентації, презентації з виступом, есе, тези)	10 балів/10%	щотижня
3	Залік	Сума балів за семестр 100-мак	За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1	<15 балів	15-30	37-44 балів	45- 50 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Модуль 2	<15 балів	15-30	38-45балів	45- 50 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Залік	Сума балів за семестр, 100-мак			

5.3. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
	Виконання практичних завдань	На кожне семінарське заняття
	Усний зворотній зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру
	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
	Усний зворотній зв'язок від викладача під час написання тез та підготовки мультимедійної презентації та виступу-інформування тез, есе	До 15 тижня

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 18 квітня 1961 р. Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf
2. Гулієв А.Д. Основи дипломатичного протоколу та етикету / Навчальний посібник А. Д. Гулієв, пер. з англ. – Харків: Вид-во Факт, 2017. – 160 с.
3. Дипломатичний протокол та етикет: практикум / уклад. А. Д. Гулієв. – К.: НАУ, 2014. – 96 с.
4. Калашник Г.М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету. Навч. посіб. — К.: Знання, 2007. — 143 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049111.pdf>
5. Малюк Л. П. Професійна етика та етикет у готельно-ресторанному бізнесі навч. посібник / за заг. ред. Л. П. Малюк, Л. М. Варипасва, Х.: ХДУХТ, 2016. 146 с. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/10741/1/Professional_ethics_etiquette_NP_2017.pdf
6. Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. 218 с.
7. Положення про Державний Протокол та Церемоніал України, затверджено Указом Президента України від 22 серпня 2002 року N 746/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/746/2002#Text>
8. Про Державний Протокол та Церемоніал України: Указ Президента України від 22 серпня 2002 року N 746/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/746/2002#Text>
9. Про дипломатичну службу: Закон України від 7 червня 2018 року № 2449-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text>
10. Ріжка В. О. Дипломатичний протокол: навч. посіб. Х.: Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2006. 135 с.
11. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підруч. / О.П. Сагайдак. - 2-ге вид., випр. - Київ: Знання, 2017. - 382 с.
12. Станчев М.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навч.-метод. Посіб. / М.Г. Станчев, Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. - 96 с.
13. Тимошенко Н. Л. Ділова культура дипломата: навч. посіб. К.: Знання. 2014. 199 с.
14. Чугаєнко Ю. О. Дипломатичний і міжнародний діловий протокол та етикет: навч. посіб. К., 2011. 164 с.
15. Шайда О. С. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Львів: видавництво Львівської комерційної академії, 2013. 336 с.
16. Шинкаренко, Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: навч. посібник / Т.І. Шинкаренко. - 2-е вид., доп. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2009. - 296 с.

6.2. Методичне забезпечення:

Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Дипломатичний протокол та етикет» на платформі Moodle. URL: <https://cdn.znu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5780>

6.3. Додаткова

17. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 148 с.

18. Гуліса А. Д., Чекалюк В. В. Дипломатія. Корпоративна культура та етикетні норми. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 3. С. 23-30. URL: <https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/02/PDF/NV-3-2021-23-30.pdf>

19. Єфремова К. В., Лобко М. С. Мистецтво дипломатичного протоколу як інструмент ділової комунікації. *Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид.* 2020. № 2 URL: http://apig.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Yefremova_Lobko15.pdf

20. Ткач Д. І. Дипломатичний протокол та етикет (із практичної роботи дослідженого дипломата). *Наукові праці МАУП*. 2016. Вип. 49. С. 51-55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaup_2016_49_9

21. Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.: Знання України, 2004. — Т. 1.

22. Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.: Знання України, 2004. — Т. 2.

23. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2007. — 356 с.

24. Окладна М.Г., Сташевська О.А., Ванджурак М.М. Індустрія моди як інструмент публічної дипломатії: український та світовий досвід. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. №2.

6.5. Інформаційні ресурси

25. <https://my32knukim.wixsite.com/diplomat/protokol-ta-etiket> - Інформація про дипломатію та етикет

26. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник / О. П. Сагайдак. — К.: Знання, 2006. - 380 с. URL: <https://www.info-library.com.ua/books-book-165.html>

27. Чугаєнко Ю.О. Дипломатичний і міжнародний діловий протокол та етикет: Навчальний посібник / Ю.О. Чугаєнко. — К.: Національна академія управління, 2011. — 164 с. URL: <https://nam.kyiv.ua/files/publications/978-966-8406-63-8-poscompressed.pdf>

28. Історія етикету: основні етапи розвитку URL: <http://newsdaily.com.ua/etiket/8273-istoriya-etiketu-osnovni-etapi-rozvitku.html>

29. Малюк Л. П. Професійна етика та етикет у готельно-ресторанному бізнесі: навч. посібник / за заг. ред. Л. П. Малюк, Л. М. Варипасва, Х. ХДУХТ, 2016. 146 с. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/10741/1/Professional_ethics_etiquette_NP_2017.pdf

30. Калашник Г.М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: Навч. посіб. — К.: Знання, 2007. — 143 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049111.pdf>